

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 1 | 31. årgang | mars 2017

Korset

I kristne menigheter har det opp gjennom tidene vært anvendt forskjellige typer kors som symbol for Jesus Kristus og troen.

Tau-korset, egyptisk kors som en T. Lite brukt i dag. I følge nyere forskning er det sannsynlig at Jesus ble korsfestet på et tilnærmet T-kors. En tverrbjelke ble fastgjort i hendene (eller håndleddene) over øvre del av ryggen. Den korsfestede ble så heist opp i et tre (uten grener), slik at tverrbjelken ble satt fast nær toppen av treet. Kroppen ble hengende ned etter stammen.

Andreas-korset, formet som en X. Etter tradisjonen skal apostelen Andreas ha vært korsfestet på et slikt kors (med hodet ned). Andreaskorset finnes f. eks. i det skotske flagget.

Gresk kors, to like lange streker som krysser hverandre på midten, som en +-tegn. Brukes i Hellas flagg, i det sveitsiske flagget og i Røde Kors flagget.

Russisk ortodoks kors, som latinsk kors, men med en liten, gjerne skrånstilt tverrbjelke i øvre del med inskripsjonen INRI (Jesus av Nasaret jødernes konge), og en mindre tverrbjelke på nedre del av stammen.

Den katolske kirken benytter som regel et krusifiks; et latinsk kors med Jesus Kristus hengende på korset og «plakat» med INRI.

I luthersk-evangeliske kirker bruker vi det rene, latinske korset, – som vi kjenner så godt.

Jeg våkner hver morgen og blir liggende lenge i sengen og se opp mot himmelen og korset: mitt soveromsvindu er høyt og gammeldags, med midtdelene formet som et kors. Dette bildet av korset mot himmelen preger min sinnsstemning og gir meg et godt incitament for morgenbønnen. En velgjørende måte å begynne dagen på!

Påskehøytiden står for døren: Jesu inntog i Jerusalem. Det siste måltid. Getsemane. Forrædelsen. Dommen. Henrettelsen.

Da den sjette time kom, falt det et mørke over hele landet helt til den niende time. Og ved den niende time ropte Jesus høyt: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Noen av dem som sto der, hørte det og sa: «Hør, han roper på Elia». Da løp noen bort og fylte en svamp med vineddik, satte den på en stang og ville gi ham å drikke. Han sa: «Vent, la oss se om Elia kommer for å ta ham ned». Men Jesus ropte høyt og utåndet. (Mark 15, 33–38)

Jeg bærer en korsmerket ring med innskriften CDS (lat: crux dolore symbolum): korset er smertens symbol. Smerten opphører påskemorgen, når gleden fyller våre hjerter: Jesus Kristus har stått opp av graven og lever videre i våre liv – for vår frelses skyld.

TEKST OG FOTO: ARILD FABIAN STANG

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang og Inger Lise Skauge

Annonsansvarlig: Svein Ystehede,
e-post: ystehede@gmail.com

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden

Opplag: 13.900. **Trykk:** Amedia

Gaver til Menighetsbladet:

Bankkonto 1030 07 44023

Stoff til Menighetsbladet leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere,

Velkommen til vårt påskenummer! To av våre bidragsytere har vært på tur, en til Israel og en til St. Denis ved Paris, så vi sender en spesiell takk til Inger Lise Skauge og Jostein Andreassen for spennende artikler. En har vært med på frivillig innsats i Oslo og forteller personlig og gripende om sitt møte på Natthjemmet der. Stor takk til deg, Wenche Anker-Rasch.

En velfortjent takk går også til Thor Nonseid for artikkelserien i tolv deler om salmer i den nye salmeboken av 2013. Den innholdsrike serien avsluttes i dette nummer. En varm takk må til slutt rettes til vår faste bidragsyter de siste to år, Roy Nordbakke, som lar oss nyte godt av hans store kunnskap om naturen og fine tanker om Skaperen bak verket.

Som dere ser, er kirkens arbeid stort også i vår vidstrakte kommune. Vi håper å speile mangfoldet i bladet, men har vi glemt noe eller noen, så si endelig fra! Vi kan alltid bli bedre.

Da er det bare å ønske god påske og velkommen til så mange gudstjenester dere bare kan rekke over i løpet av påskefestuken!

Unni E. B. Nøding, red.

Forsiden

Korset pryder frontpartiet i Normisjonens hus på Glenne, gitt som gave av kunstneren selv, malermester Jakob Tønnesen. Pelikanen brukes som Kristussymbol overalt i den kristne verden.

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **19. mai**. Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **31. mai**.

Glennie Normisjon og Country Gospel team er bare første skritt på veien!

Country Gospel team deltok på Glennie Normisjon.

TEKST/FOTO ANDREAS GIMLE HOLTAN

Lørdag 4. februar vil bli husket i lang tid! Denne kvelden spilte Country Gospel team gamle, kjente og kjære sanger og melodier for ører som var mottakelige for kvalitet og nostalgi. Mellom sangene var det flere trossstyrkende bidrag fra musikerne. Evangeliet om Jesus var sentralt i tekstene deres, noe det har vært siden de startet sin karriere i 1982.

Ideen bak foretaket kommer fra et samarbeid mellom Stein-Vidar Lund, Vidar Nilsen, (Halden Normisjon), Ragnar Fange (Gimle misjonshus), Tore Bjørnstad (Pella Normisjon) og en representant fra Rokke.

Mange kom til tro av Stein-Vidar Lunds forkynnelse og den evangeliske musikken til disse guttene (i dag herrene!) og ble frelst. I den tro at vi kanskje kan samle sammen en del av tilhørerne fra den

gang i tillegg til alle andre som liker god, kristen sang og musikk, har vi lagt planer for fem samlinger i løpet av 2017. Neste kveld blir lagt til Gimle misjonshus lørdag 22. april. Da er det musikalske bidrag fra gruppa «2-takt og sang».

Country Gospel team, f.v.: Göran Nilsson, Dan Edvinsson, Asbjørn Kjekshus, Stein-Vidar Lund, Øistein Molteberg og Eilert Olsen.

Bibelen til alle

TEKST MARIANNE KRISTIANSEN

En drøm har begynt å spre seg, om å kunne dele ut en Bibel personlig til hvert hjem i Norge. Et pilotprosjekt ble utført i Finnmark vinteren 2014, der en bibel ble delt ut 22.000 hushold i Finnmark vinteren 2014. Det var vellykket og fikk gode ettervirkninger. I Østfold startet den tverrkirkelige foreningen «Bibelen til alle Østfold» i januar 2016, for å gjøre det samme i vårt fylke.

Bibelselskapet er prosjektets viktigste støttepartner, og har skaffet til veie en fin bibel som vi får kjøp for 60 kroner, fraktet fra et trykkeri i

Kina. Det vil trykkes bibler på mange språk, slik at de fleste kan få Bibelen tilgjengelig på sitt morsmål. Bibelselskapet vil også støtte oss med bibelinspirasjon i grupper og menigheter. Det vil bli en

mediekampanje samt kulturelle initiativ i forkant av utdelingen, slik at alle vet at vi kommer på dørene.

For å skaffe til veie midlene, utfordrer vi først den private giver som ser verdien i at «mannen i gata» får oppdage bibelen, men selvsagt også menigheter og næringsliv. Når vi ser verdien av dette, kan vi få det til sammen. Selve utdelingen vil ta et par uker. Når biblene er delt ut, vil det inviteres til bibelsamlinger og inspirasjon for å bli kjent med bibelen. Igen vil det tverrkirkelige samarbeidet bli en nøkkel for suksess.

I Halden er det etablert en lokal arbeidsgruppe med folk fra ulike menigheter.

Vi ønsker å invitere alle

kristne i Halden til å være med på prosjektet. Kjærligheten til Bibelen forener oss, og la oss sammen fremme Bibelen for de mange innbyggere som ikke har oppdaget eller erfart bibelens verdier og gode budskap. Samarbeid om dette prosjektet kan både styrke samholdet mellom oss på tvers av kirkeretninger, og få mange ringvirkninger på ulike plan i vår kommune.

Med kampanjeutgifter regner vi 70 kr per Bibel. Hvor mange har DU lyst å gi en Bibel til? Du kan gi på **VIPPS: 13677** «Bibelen til alle Østfold» konto: **1503.73.22676**. Ønsker du skattefritak, eller avtalegiro, ta kontakt med styret på e-post post@btao.no. Følg oss på www.btao.no eller på facebook, Bibelen til alle Østfold.

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende.

Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsytere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til?

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1030 07 44023.

Den blodige kjortelen

200.000 så Jesu kjortel

PARIS: I bydelen Argenteuil i Paris ruver katedralen Saint-Denys, oppkalt etter biskopen der som led martyrdøden i år 250. Her fins en kjortel som mange mener er den som de romerske soldatene kastet lodd om da Jesus hang på korset. Etter tradisjonen stilles kjortelen ut kun hvert 50. år (de som ender på -34 og -84).

Utstillingen i fjor vår, en kort periode fra 25. mars til 10. april 2016, var altså et unntak fra regelen og ble et ledd i markeringen av at pave Frans hadde tillyst et «Nådens år».

Min venn Oddvar Søvik og undertegnede dro ned for å se. Det var en rørende og flott opplevelse. Nå vet alle at Paris har mye interessant å vise fram, kirker, bygninger og museer blant de ypperste i verden, men vi to var enige om at «bare» det å se kjortelen i Argenteuil, var verdturen.

JUSTEIN ANDREASSEN ble født i Søgne i 1949. Han studerte ved Menighetsfakultetet og Universitetet i Oslo og har gitt ut en rekke botaniske og historiske bøker. Jostein er idag pensjonert lærer, forfatter og lokalhistoriker.

En vennlig mann

Arrangementet var godt. Utstillingen var blitt kunngjort både rundt om i hele landet og i Paris. Der var for anledningen laget en utmerket og allsidig nettside, www.saintetunique.com, men lite var tilgjengelig på andre språk enn fransk. Fra denne siden hadde vi besøkende også bestilt plass til et bestemt klokkeslett og dato. Oddvar og jeg fulgte også anbefalingen om å benytte tog ut fra sentrum, fra hovedstasjonen Saint Lazare til Argenteuil tok dette bare 10 min. Så gikk vi like lenge gjennom en velholdt bydel. Sammen med oss og like etter ankom ca 300 andre pilegrimer, pent stilt opp i rekke, jeg tror alle var franske. Utenfor katedralen møtte vi et godt, men diskret vakthold, frivillige hjelpere var kledd i lett synlige drakter og vi traff også lederen for utstillingen, en vennlig mann, Abbé Guy-Emmanuel Cariot (Recteur). Han ble overrasket over at vi kom helt fra Norge for å se kjortelen – og enda mer da han hørte at vi ikke var katolske.

Inne i den store kirken vandret vi pilegrimer stille opp en sidegang mot alteret, hvor kjortelen var stilt ut på en vakker måte. De frivillige helperne viste oss hele tiden veien, og foran den utstilte klesdrakten stod vi i undrende ro og lot den store begivenheten og synet av Frelserens kjortel synke ned i oss. Om vi ville, kunne vi ta en

ny runde, eller, som de fleste gjorde, sette oss foran i kirken til en andakt, ledet av en nonne fra kordøren. Alt dette var også vakker og flott, og vi forlot kirken og utstillingen i takknemlighet, i stor glede over hva vi hadde fått oppleve. Å se Kjortelen i Argenteuil, Jesu kjortel, var en opplevelse vi sent vil glemme! Hjertelig takk til arrangøren. I ettertid hører vi at hele 200.000 pilegrimer besøkte utstillingen.

De fleste franske

Vårt inntrykk var som sagt at de aller fleste som kom, var franskmenn. Få utenom Frankrike vet nemlig om at denne kjortelen eksisterer. Vi hadde heller aldri hørt om noen nordmenn med kjennskap til den. Informasjonsmateriellet om kledet, kalt Sainte Tunique du Christ, er også på fransk. Det samme gjelder faglitteratur om kjortelen, 7–8 populærvitenskapelige bøker. Mens vi stod i køen før vi kom inn i kirken, fikk vi utdelt en vakker brosjyre, Petit Guide: La Sainte Tunique d'Argenteuil. Basilique Saint-Denys (2016) [En liten guide. Den hellige kjortelen i Argenteuil. Basilika St. Denis]. Den var påkostet og kunne brettes ut til flere ark i A5-størrelse. En ny bok kunne kjøpes i en kiosk: Francois Le Quéré: «La Sainte Tunique D'Argenteuil. Le livre de l'ostension 2016» [Den

hellige kjortelen i Argenteuil. Boken om utstillingen 2016]. Den var på 238 sider.

På utstillingens nettside fant vi i ettertid kopier av hele 46 avisartikler om begivenheten fra aviser rundt om i landet, mange av dem var forhåndstaler. Av disse og av programmet som tidligere var presentert, ser vi også at det har vært en mengde arrangementer rundt utstillingen, messer, prosesjoner m.m.

Bøker

Den boken om kjortelen vi hadde mest utbytte av på forhånd, var av de to fremragende franske vitenskapsmenn André Marion & Gérard Lucotte: *Le Linceul de Turin et la Tunique d'Argenteuil. Le point sur l'enquete* (2006, 330 sider) [Likkledet i Torino og Kjortelen

i Argenteuil. Hovedpunkter i en undersøkelse]. Av samme Marion fins dessuten *Jésus et la science. La vérité sur les reliques du Christ* (2000, med 85 sider om kjortelen [Jesus og vitenskapen. Sannheten om Kristi relikvier].

Mange vet at Oddvar Søvik og jeg var i Torino i 2000, der vi så Likkledet. Det var rørende! Under utstillingen fem år senere var vi så heldige å være guider for hele 350 nordmenn. Høsten 2012 besøkte vi byen Oviedo i Nord-Spania. Her så vi Sudariet, Jesu hodeklede fra graven, bli vist fram. Dette var også en uforglemmelig opplevelse. Tidligere har vi satt oss godt inn i den forskningen som er gjort om disse to kledene og holder foredrag om dem. Derfor var det svært interessant også å se Kjortelen i Argenteuil og lese om hvordan fakta fra denne og fra

de to andre kledene som er knyttet til Jesus, utrolig nok passer godt sammen. De tre bekrefter hverandre gjensidig! Derfor oppfordrer vi alle til å sette seg inn i historien til disse tre kledene og på denne måten finne ut mer om hva som skjedde i påsken i Jerusalem ca. år 33.

Båret av samme mann

Forskningen på Kjortelen i Argenteuil viser at den har store flekker med blod av typen AB. Mannen som har hatt den på seg, har båret noe tungt over skuldrene. Kjortelen er vevd i ett stykke, slik som Bibelen forteller. Vevingsteknikken samsvarer med Midt-Østens på Jesu tid. Pollen som er funnet på kjortelen, er for en del samsvarende med pollen fra arter som fins på Likkledet og Sudariet. Til og med kan det bevises at kjortelen en gang har vært i Israel, idet der er pollen fra to trær som bare finnes der. Slik kan vi altså fortsette, og konklusjonen ligger nær: Den mannen som har båret Kjortelen i Argenteuil, er den samme som senere lå i Likkledet og som fikk Sudariet rundt hodet for å samle opp blod. Forskningen nærmest tvinger oss til å tro at mannen var Jesus fra Nasaret.

NYTT FRA ASAK MENIGHET

Årsmeldingen 2016

Menighetens årsmelding for 2016 ble lagt fram og behandlet i årsmøtet etter gudstjenesten søndag 12.mars. Av årsmeldingen framgår det at det var 43 gudstjenester i kirken dette året med gjennomsnittlig 107 deltakere på hver gudstjeneste. Det ble båret 49 barn til dåp, hvorav 27 med bostedsadresse i menigheten. Videre var det 50 konfirmanter, 8 vielser og 17 gravferder. Årsmeldingen beskriver for øvrig et stort mangfold av aktiviteter gjennom året. Dette muliggjøres av mange frivillige som legger ned et betydelig arbeid for å få ting til å gå rundt – noe menighetsråd er svært takknemlige for!

Det er et åpenbart problem at relativt få unge og barnefamilier søker til menigheten. Involvering av disse gruppene i menighetens virksomhet bør være et sentralt fokus for menighetsrådet i årene som kommer. Her vil småbarnsang, barnekor og bedre tilrettelegging for barnefamilier i gudstjenestene være viktige momenter som en kan bygge videre på. Samtidig er det viktig å være bevisste på at dette ikke er gjort over natten, men vil kreve en langsiktig og planmessig innsats.

Målet må være å vise stadig flere av de som bor i menigheten vår, at Guds ord er relevant også for dem, at kirken er et naturlig samlingssted og at et engasjement i kirken aktiviteter kan være givende og spennende.

Menighetskvelder

Når dere får dette menighetsbladet i hende, gjenstår to av vårens menighetskvelder;

20. april kommer Inger Lise og Roger Skauge. De forteller og viser bilder fra sin tur til Israel i februar i år.

18. mai kommer Reidar Finsådal og deler erfaringer fra et liv i tro under tittelen «Å leve i tro». Menighetskveldene holdes i kirkestua ved Asak kirke, begynner kl. 19.30 og avsluttes med et felles kveldsmåltid. Alle er hjertelig velkommen!

Aktivitetskveld for konfirmanter

Vi følger opp fjorårets vellykkede arrangement og inviterer **fredag 12. mai** årets konfirmanter i Asak til en kveld på **Venåshytta** med aktiviteter og moro – både utendørs og innendørs. Vi satser på en hyggelig kveld med god oppslutning.

Thor Nonseid: Ny salmebok – nye salmer

Her følger tolvte og siste omtale i artikkelserien «Nye salmer». Menighetsbladet ønsker å takke Thor Nonseid for hans bidrag og interessant lesing.

Barnas Hosianna

Omtale av N13; nr. 151.

THOR ODDVAR NONSEID (f. 1935), pensjonert lektor i pedagogikk og musikk ved Halden off. lærerskole. Aktiv i bl.a. musikk- og menighetsliv i Asak sogn.

«Stå opp» er tittelen på en ny barnemusikal skrevet av organisten Hans Olav Baden og praksisveileder ved Menighetsfakultetet, Torbjørng Torp Nilsen. (VL17.jan.,2017). Musikalen handler både om oppstand og oppstandelse. Meningen er å få frem mer av reflekterende barnesanger med vekt på tema som tro, solidaritet og menneskeverd. Slik kan barn og unge være med på å løfte frem påskebudskapet på en ny måte. Norsk salmebok mangler nok noe på å fylle dette formålet. Men i salme-utvalget for palmesøndag finner vi ord og toner som også passer for de yngste. For eksempel:

Jesus rid no inn i Jerusalem (N13;148, Hallqvist/Hovland).

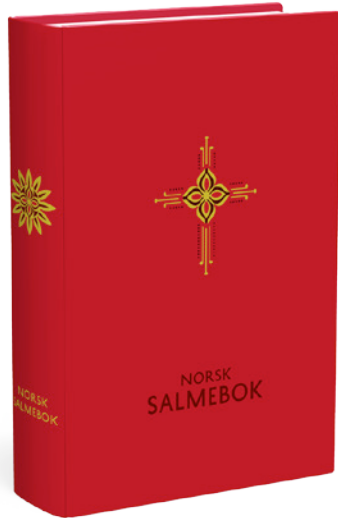
Hosianna! Syng for Jesus (N13;149, Skeie/Herresthal).

Se nå kommer Jesus mot Jerusalem (N13;150, Skeie/Lien).

Blant de nye tekstene i Norsk salmebok, finner vi også N13;151:

«Deg vi lovsynger, ærer, Jesus de fattiges konge.»

Salmen er kjent fra tidligere i IKO's salmebok for barn. Den er et fint tilskudd til påkesalmene med en fengende melodi av den svenske musikkpedagogen Carl-Bertil Agnestig (f.1924). Mange barn, også norske, har fått musikkundervisning med hans lærebøker: Vi spiller piano. Vi spiller fiolin. Vi synger i kor. Agnestig har også gjort seg gjeldende som kirke- musiker og er spesielt kjent for

sin komposisjon Adventstid.

Salmen er skrevet av prest og salmedikter Anders Frostenson (1906–2006). Han viser her sin evne til å forenkle og skape sangbare tekster. Han skrev bl.a. sanger for søndagsskolen. Sammen med Britt G. Hallquist ga han i 1960 ut Kyrkvisor for barn.

Anders Frostenson var både prest og dikter, og det er som salmedikter han er mest kjent. Etter gymnaseksamen begynte han ved universitetet i Lund hvor han studerte språk og litteraturvitenskap. I studietiden opplevde han en religiøs vekkelse og fant en trosvisshet som gjorde at han valgte å studere teologi og bli prest. Han begynte sin preste-tjeneste i Gustav Vasa menighet i Stockholm i 1932. Her ble han kjent for sin enkle og frie livsstil – alltid på sykkel, og i kontakt med mange mennesker, ikke minst diktere og forfattere. På sterke oppfordringer begynte han så å skrive salmer. En av hans mest kjente salmer, Jesus från Nasaret går här fram (N13;99) ble til i 1935. Den bygger på Jesu ord i Matt. 4,17: **Vend om, for himmelriket er nær.** Disse ord satte han i sammenheng med sin sterke trosopplevelse i studietiden. *Den som var bunden og trött och tom, frihet och glädje får: Himmelriket er nära.*

Frostenson fikk en omfattende og retningsgivende innvirkning på svensk salmediktning, både ved salmebokaarbeidet i 1937 og i 1986. Den siste er gjerne kalt den «Frostensonska» hvor han er representert med 146 salmer, egne og bearbejdet.

Innføringen av Norsk salmebok 2013 utløste en variert og innholdsrik aktivitet i

Deg vi lovsynger, ærer, Jesus de fattiges konge

(N13, 151)

T: Anders Frostenson, 1980 . O: Øystein Årva, 1983 1995. M: Carl-Bertil Agnestig, 1975

Deg vi lovsynger, ærer,
Jesus de fattiges konge.
Hosianna vi nå
synger som barna en gang.
Du er ventet av alle,
du er vår bror,
du er Herren,
ingen var eller er
elsket, velsignet som du.

Der du rir på et esel
legger man klær og strør palmer.
Rundt omkring høres rop,
gatene fylles av sang.
Trærne, stenene jubler,
jorden og himlen deg priser.
Engler synger med oss:
Du er vår glede og fred.

Går mot lidelsen, døden,
går mot oppstandelseslyset
hjem til Gud, og hos Gud
ber du bestandig for oss.
Deg vi lovsynger, ærer,
Jesus, de fattiges konge.
Hosianna vi nå
synger, som barna en gang.

(Hør salmen på Nrk.no/Salmeboka minutt for minutt/6:33)

våre menigheter. En spesiell utfordring ble det at kirkene måtte kjøpe inn salmebøker for egne midler. Halden menighet fikk 15.000 kr fra Sparebankstiftelsen ved høymessen 7. september 2014, mens Asak kirke hadde en innsamlingsaksjon og innviet nye salmebøker 15. juni. 1. pinsedag 2014 hadde Idd kirke festgudstjeneste med innvielse av nye salmebøker, mens Tistedal

kirke feiret sitt 150-årsjubileum med markering av sin salmebokaksjon. I Berg kirke ble det holdt salmekvelder med besøk fra bipedømme-kontoret. Og flere menigheter fulgte opp med salmekvelder. Ved en fin salmekveld i Idd kirke ble nettopp Frostensons salme for palmesøndag tatt med i programmet:

«Deg vi lovsynger ærer, Jesus de fattiges konge.»

Loppemarked i Idd menighet

Loppemarkedet som Idd Menighetsråd varslet i forrige Menighetsblad, er p.t. litt usikkert for denne våren, da lokalene er opptatt i øyeblikket, og vi vet ikke for hvor lenge. Det er mulig at vi må utsette det hele til høsten, men vi mottar fortsatt lopper, for loppemarked blir det! Planen var opprinnelig å gjennomføre loppemarkedet siste helga i april. Nå gjenstår det å se om vi får gode nyheter i nærmeste fremtid. For sikkerhets skyld; følg med på oppslag og annen info i tilfelle opprinnelig plan likevel kan gjennomføres.

Kontakt Ingegerd på tlf.nr. 917 79 217 eller Bjørg på tlf. 922 94 159 hvis du har lyst og anledning til å bidra med noe.

Idd Menighetsråd

«Se jeg er med dere alle dager»

Barnefamilier ønskes til «Anno 1517»

Martin Luther og reformasjonsjubileet

TEKST ISELIN A. GJØSTØL

I 2017 er det 500 år siden Martin Luther hang opp 95 teser på kirkedøra i Wittenberg og Reformasjonen begynte.

2. september vil Trosopplæringen i Halden ha sitt eget reformasjonsjubileum på Berg bygdetun kl. 10–14.

Alle 10-åringene i Den norske

kirkes medlemsregister vil få en invitasjon til arrangementet i posten, og hovedaktivitetene vil være rettet mot dette årstrinnet. Hele familien er velkommen! Vi legger til rette med egne aktiviteter for barna under skolealder.

I løpet av dagen vil det være fortellerteater hvor barna får bli kjent med Martin Luther.

Forestillingen vil være delt opp i fire bolker med ulike situasjoner fra reformatorens liv og vil foregå på marka der en pleier å ha friluftsgudstjenestene.

Barna får også lære om og utføre gammelt håndverk som karring, spinning, pil og bue, skinnarbeid og lignende ting. Bygdekvinnelaget vil bistå

med sin kunnskap og sine tradisjoner.

Det er mange spennende bygninger på Berg Bygdetun. Det blir omvisning av Berg, Rokke og Asak historielag som har god kjennskap til bygningene og deres historie.

Det blir en pause midt på dagen hvor en kan kjøpe ulike

typer grøt, vafler, saft og kaffe. Da blir det også arrangert ulike typer leker og konkurranser som barna kan delta i.

Berg bygdetun er en flott plass for både liten og stor med sine historiske bygninger og den flotte naturen som omgir det hele.

Ta med familien til Berg bygdetun 2. september kl. 10

Ungdomstreff i Enningdalen menighet

Menighetsrådet i Enningdalen startet i høst opp ungdomstreff for barn og unge fra 6. klasse og opp til 18 år.

TEKST ISELIN A. GJØSTØL

Vi samles den første lørdagskvelden hver måned i peisestua i Prestebakke samfunnshus. Der spiller vi brettspill, prater sammen og spiser pizza. Vi har som regel besøk av Martin eller Reidar som holder en liten andakt for ungdommene.

Skolen lar oss få ha gym-salen til disposisjon, så der danses det og spilles stikkball eller kanonball. Kubbspill ble også prøvd, med stor suksess!

Det kommer 10-15 ungdommer hver gang, og de betaler 20 kr, som brukes til innkjøp av pizza og frukt. De fleste er 6. og 7. klassinger, men sist gang kom det også noen ungdomsskoleelever. Heldige som vi er, har vi fått med et par store ungdommer som hjelper til med danseopplæring og brettspill. Det virker som dette er inspirerende for de yngre.

Vi har utfordret ungdommene til å komme med egne

forslag til hva vi skal bruke tiden til, og på den måten blir kveldene litt varierte.

Dette tiltaket føler vi i menighetsrådet har vært positivt i vår bygd som ikke har så veldig mange aktiviteter for store

barn. Fint å kunne vise dem at vi ikke alltid må reise ned til Halden for å gjøre noe sosialt.

Fra Enningdalen menighetsråd er det Annie-Merethe Vatvedtseter og Berit Olsen som er initiativtagere.

Ende menighetshus legges ut for salg

Huset ble innviet 22. desember 1935. «Enningdalens misjonshus», som det den gang het, tilhørte Enningdalens indremisjonsforening tilknyttet Vestre Borgevangelisk krets av Det norske lutherske indremisjonsselskap.

Huset skulle tjene som et samlingssted for de troende i Enningdalen og benyttes til forkynnelse og fremme av Guds rikes gjerning hjemme og ute.

På grunn av at indremisjonsforeningen etter hvert ble nedlagt, ble huset for noen tiår siden overdratt til Enningdalen menighet, og har siden da fungert som et menighetshus for menigheten.

Enningdalen menighet vedtok så i november 2008 å selge Ende menighetshus og bygge ny kirkestue ved Prestebakke kirke. Det ble i 2009 oppnevnt en plankomite for byggeprosjektet. Tegninger er allerede klare. Bygget skal bl.a. romme handicap-WC, undervisningsrom, samlingsrom og nye driftsrom for kirkegården.

Det vurderes også å legge inn en overnattingsplass for pilgrimer her, siden dette mangler i området.

I dette prosjektet forventes det en del egeninnsats fra Enningdalen menighet. Målet er også å få inn inntekter ved utleie som konfirmasjoner, dåp mm.

TEKST: JOHN-EVERT VESTBAKKE
FOTO: ANNA BERIT FØYEN

Utdeling av 6-årsboka

6-årsboka blir utdelt til alle barn i Halden som blir 6 år dette året og som tilhører Dnk eller hvor en av foreldrene er medlemmer. Boka har mange fine bilder, bibelhistorier og sanger. Det er også flere tegneserier om Bo og Nora i boka. Nora og Bo er 6 år og skal begynne på skolen. Boka gir fine tips til å ta med seg ved skolestart. 6-årsboka blir utdelt på gudstjenester for «Små og store» i kirkene i Halden.

Helt førsteklases

I forkant av gudstjenesten vil 6-åringene ha to samlinger hvor de forbereder seg på noe av det som venter dem når de starter skolen. På samlingene vil det være samlingstund hvor vi hører en bibelfortelling og lærer om påsken. Det blir også aktivitet/hobby, lek, frukt- og lesestund.

For mer informasjon se kirkens nettsider: halden.kirken.no

Den Norske Israelsmisjon

Har ikke vi kristne gjort nok galt mot jødene? Må vi drive misjon også?

Denne overskriften var tittelen på et foredrag som pastor Svein Lilleaasen holdt på et seminar i regi av Den norske israelsmisjon. Her vil vi dele noen av hans tanker med Menighetsbladets lesere.

TEKST/FOTO INGER LISE SKAUGE

Mange kristne både i Norge og andre land stiller dette spørsmålet også i dag: Er det nødvendig å misjonere for jødene?

Mye på samvittigheten

Kristenheten har en dårlig og skamberettiget historie når det gjelder forholdet til det jødiske folk. Alle de grufulle, planlagte og systematiske forfølgelsene av dette folket i kristenhetens navn, burde få enhver troende til å skamme seg og be om tilgivelse.

Med korsdekorerte bannere for korsfarerne fram, ikke bare i Palestina, men over hele Europa. De drepte og pinte jødene. Jødene ble jagd fra sine bosteder, fratatt sine eiendeler, nektet rett til å eie jord – og plassert i gettoer, slik at man kunne ha kontroll over dem.

Så sent som på 1800-tallet var kirken i Øst-Europa særlig ivrig da de feiret 1. påskedag. Etter å ha feiret den oppstandne Kristus med store seremonier, gikk de troende i prosesjon inn i gettoene, satte fyr på husene til jødene og

drepte dem de kom over.

Til og med da Hitler satte i gang sin utsettelsesstrategi, holdt den kristne verden seg stort sett taus.

Korssymbolet

Det er ikke å undres over at korset som symbol ikke har en positiv betydning for jøder i dag. Kristennavnet gir en så negativ følelse i dette folket, at når jøder kommer til tro på Jesus, kaller de seg ikke kristne, men Jesustroende eller Messiastroende. Messias er et hebraisk ord for det greske Kristus.

Jødefolket venter fremdeles

på at Messias skal komme til jorden. Men det er etter hvert blitt mange som gjennom studier og møte med kristne, ikke bare har akseptert – men er blitt overbevist om at Jesus er den Messias som profetene har skrevet om. De messias-troende menighetene vokser både i antall og størrelse. Det er umulig å komme med konkrete tall, men det finnes anslagsvis 100 små og store messias-troende menigheter i Israel i dag.

Man antar at i underkant av 1% av jødene i dag bekjenner seg til Jesus i hemmelighet eller offentlig. Ved Løvhyttfesten

sist høst deltok 10.000 personer i Jesus-marsjen, men vi må regne med at en god del av disse også var tilreisende.

Skal vi drive misjon i Det hellige land?

Det er over 30 organisasjoner eller grupper i Norge som arbeider med Israel eller jødefolket som mål. De fleste av disse er enten humanitære eller politisk orienterte grupper. Men mange har også feste i kristne sammenhenger. Blant disse organisasjonene er det bare en håndfull som har nedfelt i sine regler at et av formålene med virksomheten er å

gi evangeliet tilbake til jødene.

Som kristne har vi fått et klart mandat i Guds ord, å forkynne evangeliet for alle folkeslag – men for jøde først, slik Paulus formaner oss.

Lederen av Caspari Senter i Jerusalem, Elisabeth Levy, forteller at en jøde som nylig har kommet til tro på Jesus sier det så sterkt: «Å ikke drive misjon blant jødene er å ha en antisemittisk holdning til det utvalgte folk».

Vi har fått et oppdrag. Skal vi enda en gang svikte dette folket?

<p>Tom for printerblekk? Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk</p> <p>Køhn;libris</p> <p>Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44 – et førstevalg i sentrum</p>	<p>Mercedes-Benz PEUGEOT</p> <p>Halden Auto AS Svinesundsveien 345, Sørlifeltet Tlf. 69 17 29 70 www.haldenauto.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>	<p>Halden Betongtransport AS</p> <p>Korterødveien 26, Sponvika Tlf 69 18 40 76 Mob 91 88 55 09</p>	<p>MASKINENTREPRENØR Helge Stumberg AS</p> <p>Stumberg gård Idd 1765 Halden</p> <p>Tlf 901 00 964 E-post: stumberg@halden.net</p>	<p>KIWI minipris RISUM</p> <p>Tlf 69 18 57 93</p>	<p>Trenger du barnehageplass?</p> <p>tdm BARNEHAGER</p> <p>www.tdmbarnehager.no</p>	<p>veng BILDELER</p> <p>Karosserideler og lykter, eksosanlegg, katalysatorer, DPF-filter, hengerfester, radiatorer, vindusheiser, bunnpanner, speil, forstillingsdeler, bremseskiver, bremsesklosser m.m.</p> <p>69 19 54 00 Isebakkeveien 6 – Sørlifeltet www.veng.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>
<p>Bademiljø</p> <p>Kolås Eftf. AS Autorisert rørlegger Nedre Bankegate 34, 1771 Halden Tlf 69 19 07 00</p> <p>TIT MESTER</p>	<p>BERGSTRØM Kjøtt og delikatesser</p> <p>Tlf. 69 18 56 20 Velkommen til butikkutsalget vårt på Tista senter. www.bergstromkjott.no</p>	<p>ERLING GRIMSRUD AS Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60 • Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling www.erling-grimsrud.no</p> <p>AUTORISERT MASKINENTREPRENØR</p>	<p>Vi kjører for deg!</p> <p>Ta kontakt på tlf: 69 13 77 00 eller e-post: travel.ostfold@nettbus.no</p> <p>nettbus nettbus.no</p>	<p>Interflora Kildebo Blomster</p> <p>Fisketorget 2 Tlf 69 18 14 10 www.kildeboblomster.no</p>	<p>HØK KRO - MOTELL</p> <p>Kafeteria – Selskapslokaler Catering – Motell – Hytter</p> <p>Tlf 69 16 80 00 www.hokkro.no • post@hokkro.no</p>	

Ja takk – begge deler

Vi har nylig kommet hjem fra en 16 dagers tur til Israel og de palestinske områder. Hvilke inntrykk sitter vi igjen med etter å ha møtt mennesker i dette landet – et land i et av verdens mest konflikthfulle områder?

Åtte personer fra Østfold var med på turen. Her er vi i en av handlegatene. Fra venstre: Runo Lilleaasen, Marit Høiden, Inger Lise Skauge, Svein Høiden, Elin Lilleaasen, Sverre Hognestad, Nelly Hognestad. Foran: Roger Skauge..

TEKST/FOTO INGER LISE SKAUGE

● *Vi opplevde* en ubegripelig stor glede over igjen å få være der Jesus ble født, gå der hvor han virket blant sine disipler, og vandre Via Dolorosa – helt fram til Golgata og den åpne grav, der det ved inngangen står: *He is not here, for He is risen.* Han er ikke her – for Han er oppstått.

● *Vi opplevde* dette lille landet – med storbyliv, veldige ørkenområder, dyrket mark og plantasjer, snødekte fjell og jordens laveste område – 400 m under havets overflate.

● *Vi opplevde* smeltedigelen, der verdens tre store monoteistiske religioner har sine helligste steder innenfor et lite begrenset område.

● *Vi opplevde* hvordan dette lille landet – med trusler fra nabostatene – klarer å skape trygghet både for sin egen befolkning og oss turister gjennom utallige og grundige

Utsyn fra Saligprisningenes berg. Her ser vi områdene der Jesus holdt Bergprekenen, der han mettet 5000, og der han gjorde flere av sine helbredelsesundre – i nærheten av hjembyen Kapaernaum nede ved Genesaretsjøen.

sikkerhetskontroller, militær tilstedeværelse og ikke minst et tydelig tilstedeværende og tungt bevæpnet politi. Skremmende? Nei, beroligende. Det var vår trygghet det dreide seg om.

● *Vi opplevde* den åtte meter høye sikkerhetsmuren mot Vestbredden på nært hold. Vi passerte den ved noen anledninger, blant annet da

vi skulle til en samarbeidskirke i Betlehem. Uhyggelig, ja – og svært krevende for palestinere som daglig må passere eller kjøre lange omveier for å komme til og fra arbeid, men en sikkerhetsfaktor i kampen mot terrorhandlinger.

● *Vi opplevde* hvordan troen på Jesus forener mennesker. Gjennom Israelsmisjonens Bridge-Builders program møtte

vi unge palestinske kristne og Jesustroende jøder som har funnet sammen i felles tro. En ung palestinsk kristen vi møtte, fortalte at han nesten fikk sjokk da han hørte at det fantes jøder som trodde på Jesus. Og en ung nyomvendt jøde fortalte at han hadde hørt om Jesus fordi han hadde fått to nye kompiser på fotballaget sitt som var kristne palestinere. De vitnet for ham om sin tro på Jesus.

● *Vi opplevde* på nært hold en misjonsgren som i tillegg til å følge det bibelske prinsippet: for jøde først – også har et videre perspektiv. Israelsmisjonens gamle satsningsområder i Israel står fast. Men det går opp nye spor for eks, gjennom Machaseh – et krisesenter for voldsutsatte familier og Holocaustoverlevende og freds- og forsoningsprogrammene Bridge-Builders og Musalaha. I begge disse programmene er målet å bringe unge palestinske kristne og Jesustroende jøder sammen til fellesskap og oppbyggelse.

Hvorfor er vi blitt begeistret for denne misjonsvirksomheten? De tar oppdraget med å bringe Guds ord tilbake til det folket vi fikk det fra på alvor. De tar ikke politisk stilling i dette konflikthfulle område, men er tydelige på at alle som bor der må få mulighet til å høre evangeliet, enten de er jøder, palestinere eller tilhører et av de mange andre folkeslagene som har vendt tilbake til denne lille pletten av jorden. For jøde først – og så alle folkeslagene: Ja takk, begge deler.

NYTT FRA HALDEN MENIGHET

Konfirmanter

Konfirmanter har vært fine medvirkende i gudstjenester. De har hatt oppgaver som tekstlesere og bønneledere og har stått fram med god innlevelse og sikkerhet i oppgavene. En weekend på Stenbekk var inspirerende og ga et løft i forberedelsene videre. Nå er det tid for musikal og deretter venter konfirmasjonsdagen.

Tre orgelelever

gleder menigheten med flott musikk. Alle tre deltok på en gudstjeneste i februar, godt støttet av kantor Marie. En søndag var dessuten Sindre vikar helt på egen hånd i gudstjenesten. Gode musikere i full utfoldelse på et krevende og mektig instrument. Vi er heldige som har slike talenter på orgelkrakken!

Karnevalsgudstjeneste

inspirerte de yngste i menigheten til å stille som prinsesser, leopard og bjørn og andre fantasifulle vesener. En fargerik og ung samling i kirken denne dagen. Halden barnekor medvirket både med sang og bønner, og imponerte med frimodig og fin framføring. Et kor å være glad for og stolt av!

Påske

blir også i år feiret både i fellesskap mellom menigheter og i egen menighet alene. Det siste gjelder påskedag. Følg med i kunnngjøringer og annonser!

Takk!

Halden menighetsblad vil med dette få takke alle våre annonsører og øvrige bidragsytere som har støttet oss gjennom 2016. Uten deres støtte hadde vi ikke greid å drifte bladet med 4 utgivelser pr år. Håper dere også vil være med og støtte oss i 2017.

Vennlig hilsen styret.

Halden og Omegn
begravelsesbyrå

ADRESSE Damstredet I
1772 Halden
TELEFON 69 18 44 51
WWW halden-begravelse.no
INNEHAVER Jostein Lie

ALLTID HER FOR DEG

Glassmester'n
OSKAR HANSEN

GLASSMESTERI OG
RAMMEFORRETNING

Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

AF Bygg Østfold
Tlf. 911 33 400

JENSEN & SCHEELE

jensen-scheele.no

– først og fremst service

Vestgårdveien 1–5 – Postboks 1080, 1787 Berg
Telefon 69 21 35 00 – www.jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:
Mandag–fredag:
07.00–17.00
Lørdag: 09.00–15.00

Børkes
Bakeri
– baker byens
beste brød

Skippergata 14
Tlf. 69 18 13 72

Mekanisk Service
Halden AS

Svinesundsveien 338, 1788 Halden
Tlf 69 19 48 80

Følg oss på Facebook

Vi hjelper deg i
gang med ditt
prosjekt.

Kom innom for en
hyggelig fagprat.

BYGGERIET

Byggeriet LA Bygg
Isebakkveien 1 (Sortiefeltet)
Tlf 476 55 222

HLS transport
HALDEN LASTEBILSENTRAL SA

Svinesundsveien 337
1789 Berg i Østfold
Tlf 69 19 55 50

STANSEFORMFABRIKKEN

STANSEFORMER
av høyeste kvalitet

Konstruksjon på DAK,
stanserris og matriser
Laserskærne stanser og
rensverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

Benytt
Menighets-
bladets
annonserer når
du handler...

NYTT FRA BERG MENIGHET

Påskefeiring

Palmesøndag 9/4 kl 11.00 er det felles gudstjeneste i Berg kirke for Halden, Rokke og Berg menigheter. Langfredag 14/4 kl 18.00 er det pasjons-gudstjeneste i Berg kirke. Påskedag 16/4 kl 11.00 feirer vi Jesu oppstandelse med høytidsgudstjeneste i Berg kirke.

Søndag 23/4 blir det **jazz-messe** i Berg kirke. Musikere fra Halden Storband deltar sammen med solosangeren Margrethe Gaulin Simensen. Jazzgruppen er med i gudstjenesten og vil fylle kirken med glade jazztoner. Det er laget jazzversjoner av salmer og den liturgiske musikken. Velkommen til en gudstjeneste med glade toner sammen med det glade budskap.

«**Torsdagskvelder i Berg**» er kvelder med ulikt innhold; kultur, fellesskap, sang og kveldsbønner, som vi håper vil være gode møteplasser – for mennesker som føler de hører til i menigheten eller som bare stikker innom. Torsdagskvelder begynner kl 19.00.

Torsdag 9/3 og 11/5: Uformell samtale om søndagens tekst.

Torsdag 23/3: Temaet for denne torsdagen er «Med den norske kirke inn i en ny tid og nye utfordringer». Innledning og samtale med prost Kari Mangrud Alvsvåg.

Torsdag 27/4: Temaet for denne torsdagen er «Møt våren i musikk og poesi». Kulturutvalget har invitert Sigmund Kvam til musikkafte og flere vil bidra med tekster og opplesning.

Fellesskap på kvinnedagen 8. mars

Kulturutvalget i Berg menighet i samarbeid med Bygdekvinnelaget, Sanitetsforeningen, representant for Metodistkirken, Halden Frivilligsentral og uavhengige inviterte til åpent hus på Fabian restaurant 8/3. Markering av kvinnedagen og Rød knapp-aksjonen (stopp vold mot kvinner).

Småtrolla (1-5 år)

Småtrolla har avslutningsfest den 10. mai. Juniorkonfirmantene medvirker.

Konsert med Gledessprederne Tirsdag 23. mai

Gledessprederne sin årlige konsert i Berg kirke. Det blir soloinnslag og allsang og enkel bevertning. Vi ser frem til en hyggelig og gledespredende konsertopplevelse denne kvelden. Alle er velkommen.

Friluftsgudstjeneste

Søndag 18. juni blir det friluftsgudstjeneste i Sponvika med markering av villblomstens dag og blomstervandring i forkant av gudstjenesten.

Morgen med stillhet og bønn

Tirsdager i ulike uker er det stillhet eller meditativ musikk i kirka fra kl 08.30 til 09.00. Deretter er det enkel bønnesamling.

DIAKONI I FOKUS

Hvordan går det med deg?

– et møte på Natthjemmet

Kvelden hadde senket seg over husene på Adamstuen, noen steinkast fra Lovisenberg sykehus i Oslo.

TEKST WENCHE ANKER-RASCH

Staselige hus fra 1900-tallet som konkurrerte om å ta seg best ut. Men i det lave murhuset uten maling, inneklemt mellom de staselige, var ikke fokuset på å ta seg best mulig ut. Der var det innholdet som var viktig, og innholdet var Kirkens Bymisjons «Natthjemmet», akuttovernatting for kvinner i rus- og prostitusjonsmiljø.

Denne kvelden var litt heftigere enn ellers, og med min 2. nattevakt som frivillig skulle jeg få en natt som ble skjellsettende for mitt arbeid som frivillig.

For brukerne av Natthjemmet er huset et fristed og et «hjem» som de ellers ikke har, mange har sitt hjem på gata. Så når de kommer til Natthjemmet vil de helst ha fred og ro, noen å prate med, rene klær og litt mat. Men denne kvelden hadde en av damene feilberegnet amfetamindosen, og hun var blitt en kriger. Selv om kroppen var liten og tynn var fremtoningen stor og skremmende.

Wenche Anker-Rasch, frivillig hos Kirkens Bymisjon Oslo og Halden.

Hun sprang truende, bannende og ute av kontroll rundt i rommene, skulle ta livet av seg, og skyldte på hele verden for sin elendighet. Og jeg var livredd! Selv om jeg ikke trodde jeg hadde fordommer så fikk jeg jo se at de fordommene jeg ikke trodde jeg hadde, de stemte jo! Narkomane er farlige!

Jeg lå lavt i terrenget, og som frivillig skal jeg jo heller ikke gå inn i slike situasjoner. Men andre på huset var trent i dette, og Einar fikk satt henne på plass; hvis hun ikke ga seg måtte hun ut på gata igjen. Og det hadde en umiddelbar effekt, hun punkterte i en stol sammen med hele hjemmet sitt samlet i to bæreposer fra Rema. Sinnet hadde ikke forlatt henne, og med litt fantasi kunne man se det glødet i hodet hennes, øynene flakket og kroppen var stiv.

Hvor jeg fikk motet fra vet

jeg ikke, men jeg visste at hvis jeg ikke handler nå, kommer jeg alltid til å være redd i slike situasjoner. Så jeg gikk bort til henne og satt meg på kne og spurte: Hvordan går det med deg? Hun ble rasende! Jeg skulle bare pelle meg vekk, ikke bry meg og aller minst være nær henne! Motet på skulderen min ga seg ikke, hoppet opp og ned og ropte: ikke gi deg, Wenche! Så jeg prøvde meg igjen: Kan jeg gjøre noe for deg? Den samme tiraden kom igjen, med enda mer bannskap. Nå kunne jeg ikke gi slipp, så jeg prøvde å fange blikket hennes og sa: Jeg vil bare vise at jeg bryr meg om deg. Så om hun hadde punktert for litt side, gikk hun nå helt ned på felgen. Stivheten i kroppen slapp, hun fanget blikket mitt og øynene myknet. Hun samlet seg og stotret frem: Unnskyld! Tusen takk!

Jeg gav henne en klem og lot

henne være i fred. Hun slappet av. Så lite jeg gjorde med så stor effekt! Det var en sterk opplevelse for meg, og det lærte meg så mye. Det viktigste er ikke at jeg kan svare på alt for dem og ikke kan jeg hjelpe dem ut av noe som helst. Men jeg kan være der og bry meg om. Vise at vi er likeverdige og medmennesker. At et skritt frem kan gjøre en stor forandring.

Det har gjennom årene blitt mange ulike møter, men dette møtet har kanskje betydd mest for meg som frivillig. Vi har kunnet gi hverandre mange klemmer etter denne episoden, og jeg har opplevd henne som den største skinnende sol jeg vet om. Med tannløst smil og de blåeste øyne du kan tenke deg, kan man ikke annet enn å bli glad i henne.

Å kunne få muligheten til å være medmenneske blant disse damene har virkelig beriket mitt liv. De sitter på så mye livserfaring som man ikke har fantasi nok til å forstille seg, allikevel har de store varme hjerter for hverandre og for dem som bryr seg. Selv om språket er røft og fremtoningen ofte er hardbarket, bor det en skremt liten sjel der inne som bare vil ha vennlighet og noen som bryr seg om dem. Ikke ulike oss alle?

TEKST ARILD F. STANG

Sjømannskirken etablerte i 1865 sitt blad Bud & Hilsen. Fra i fjor kalles bladet HJEM. «Vi skal løfte frem menneskene og historiene fra den verden vi arbeider i», skriver redaktør Inge Mørland.

Vår tidligere sogneprest i Berg, Per Christian Solberg, etablerte for en del år siden en ny kirke i Spania. Mens han var i Halden hadde han permisjon et år og etablerte en ny sjømannskirke i Alanaya. Sjømannskirken har i de senere år ansatt ambulerende prester, som oppsøker nordmenn der

de er. I en utgave av «Hjem» finner jeg en artikkel om sjømannsprest, Steinar Rishaug, som dekker Kina, Japan, Brunei, Sør-Korea, Taiwan og Mongolia(!).

I Asia møter han mange såkalte «vellykkede nordmenn». Hustruen til en norsk forretningsmann uttrykker at man blir fort lei «golf og kanapeer». Rishaug sier at han «prøver å fange opp folk med behov for hjelp eller samtale. Det går an å holde kontakt senere over e-post og Skype. Det er viktig å bygge tillitsforhold.» Hvis han ser problemer er store, prøver han å bygge opp et nettverk på stedet. Kanskje finnes det en person i nærmiljøet som kan hjelpe.

Rishaug er meget bestemt på at den ambulerende

Steinar Rishaug

prestetjenesten ikke er en dårlig erstatning for en permanent kirke. Kanskje er denne måten å jobbe på derimot en slags videreføring av apostlenes gjerninger; man går ut og møter folk der de er. Det er som å gå i Jesu fotspor.

Rishaug sier at det er viktig å ta vare på Sjømannskirkens egenart. – Jeg frykter aller mest at Sjømannskirken skal bli en kopi av den øvrige statskirken.

Talerstolen er ikke vår viktigste arena. Vi skal være til stede, være i folks hverdag. Frans av Aissisi sa det så treffende: «Forkynn evangeliet – om nødvendig med ord». Det er min forståelse av prestegjeringen. Jeg skal være synlig, og jeg skal se dem jeg er satt til å tjene.»

Med de raske endringene i dagens verden må Sjømannskirken alltid være i bevegelse. Vi skal være en kirke som både er inviterende og oppsøkende. Et møte er like verdifullt om det skjer på borte-bane, som i eget hus.

På «bortebane» har Sjømannskirken 10 prester «offshore», 5 ambulerende prester (i områdene Asia sørøst, Asia øst, Afrika sør og nord og Sør-Amerika) og 5 studentprester.

Gnister fra et bål

Sola er i ferd med å gå ned. Fuglesangen som i våres fylte skogen, er stilnet. De fleste sangerne har fløyet sørover, og de som er igjen gir ikke så mye lyd fra seg lenger. Bare hakkingen fra en flaggspett bryter stillheten. Oppe i en tørrfuru sitter den og hakker ut frøene fra en furukongle den har festet i en sprekk. Et kjølig drag i luften vitner om at det kan bli en kald natt. Kanskje blir det den første frostnatten denne høsten. Jeg begynner å samle sammen noen tørrkvister

ROY PARLOW NORDBAKKE har arbeidet som l. amanuensis i biologi ved Høgskolen i Østfold. Han har lang erfaring som lærebokforfatter, og har vært med å utvikle læreverket Yggdrasil fra starten av.

for å lage meg et bål. Finner noe løs never på en gammel bjørkestubbe og legger alt til rette på bakken. Neveren er tørr, og tenner på første forsøk. Snart spraker det fra bålet, og jeg kjenner den gode varmen mot ansiktet. Varme som furua har samlet fra sollyset gjennom mange år. Nå frigjøres den fra de brennende stukkene og varmer meg. Jeg setter meg ned, og blir sittende å se inn i bålet mens mørket faller på. Ingen ting er vel så beroligende som å sitte ute ved et bål og se på de rødgule, dansende flammene.

Tankene begynner å vandre. Hvor fantastisk er ikke skaperverket! Jeg tenker på den store veven av liv som er knyttet sammen på forunderlig vis. Vi mennesker er også en del av denne veven. Som alle andre

skapninger er vi avhengige av det andre livet rundt oss. Maten vi spiser, vannet vi drikker og luften vi puster i. I dag er vi i ferd med å rive tråder ut av veven og erstatte dem med våre egne lappverk. Resultatet er ikke vanskelig å se om man orker å se etter. Kanskje mange ikke orker det, eller har urealistiske forventninger til at ny teknologi skal kunne løse problemene vi selv lager ved ikke å ta hensyn til de lover som ligger nedlagt i skaperverket. Er det fordi vi har mistet himmelen over våre liv at vi kan behandle naturen som vi gjør? Tenker jeg. Var det da vi mistet Gud og respekten for ham, at vi også mistet heligheten og respekten for skaperverket, den natur som Gud har gitt oss. Verken vårt eget liv

eller skaperverket kan vi takk oss selv for. Det er en gave fra skaperen. Det moderne mennesket har byttet ut skaperguden med pengeguden. Naturen er ikke lenger en påminnelse om Guds storhet og gavmildhet. Det liv og den natur vi har fått gratis, er ikke lenger tilstrekkelig. Skaperverket er redusert til en råvare som ikke har noen verdi før vi har bearbeidet den, slik at det går an å tjene penge på den. Penger til å kjøpe det vi tror kan tilfredsstille vår rastløse sjel.

Jeg kaster noen nye vedpinner på bålet som holder på å brenne ned. Det flammer opp. Det fyker gnister mot nattehimmelen. Noen slukner nesten med det samme, noen varer litt lengre. Slik er vårt liv på jorda, tenker jeg. Det varer

bare en kort stund. Noen få år og så er vi borte. David sa det slik:

«For Menneskets dager er som gresset, mennesket er som blomsten på marken. Når vinden farer forbi, er den borte, stedet den stod på, vet ikke mer av den.»

Rart å tenke på at så mange mennesker ser ut til å ha glemt at vårt liv på jorden ikke varer evig. Jesus advarte en gang sine disipler mot å samle seg skatter på jorden. Det er kloke ord, vel verd å leve etter. Materiell rikdom kan aldri tilfredsstille vår sjel. Vi bærer alle et tomrom der inne. Et tomrom som er så stort at bare Gud kan fylle det.

Artikkelserien er tidligere publisert i Tabernaklets menighetsblad.

NYTT FRA IDD MENIGHET

15. januar ble årets **Tårnagentgudstjeneste** avholdt med en flott gjeng agent-åtteåringer i en fullsatt kirke.

Årsmeldingen for 2016 er nå klar: På de 40 ordinære gudstjenestene var det i snitt 88 deltakere hver gang. Det ble til sammen gitt kr 102 957 i offer (i tillegg ble det samlet kr 21 775 under fasteaksjonen). 40 barn ble døpt, 47 ungdommer ble konfirmert, det ble foretatt 15 viselser og 33 personer ble gravlagt.

4. mars viste konfirmantene på Iddesiden prosjektet **«Møtested Påske»** i Tistedal kirke. Prosjektet var en framstilling av Jesu siste påske, med henblikk på hva den betyr for oss som lever i dag.

4. april får alle husstander i Idd besøk av menighetens konfirmanter i forbindelse med **Fasteaksjonen** «Ja vi elsker dette vannet». Aksjonen er som vanlig i regi av Kirkens Nødhjelp.

I felles **«Påskefestuke»** er Idd kirke denne gangen tildelt nattverd-gudstjenesten Skjærtorsdag, i tillegg blir det festgudstjeneste 1. påskedag og påskegudstjeneste på Bakke Opptreningssenter 2. påskedag.

23. april inviterer Sang- og musikkutvalget til **sangkveld i Idd kirke**. Vi får besøk av Halden damekor – og i tillegg synger vi sammen og øser av skattene i den nye salmeboka.

NYTT FRA ROKKE MENIGHET

2016 ble avsluttet med **julegudstjeneste** 2. juledag med konsert og fullt hus som vanlig. Vi takker organisten vår, Aril Elnes og de lokale sangerne som stiller villig opp.

Tårnagenthelg med stor aktivitet både lørdag og søndag og kirken full av folk, både store og små. De minste var 3 gutter til dåp. Konfirmanter deltok. Servering av våre flinke frivillige i Rokke.

Det er fint med **barnegudstjenester**, så barna blir kjent med kirken og med spennende beretninger fra Bibelen.

Sen Påske feires med gudstjeneste 1. påskedag i Rokke.

Normisjon står for stor aktivitet i bedehuset.

JERNA
BILLINGTON
Tlf 69 17 24 20

HALDEN
TANNHELSESENTER AS
Storgata 15
1776 Halden
Tlf 69 17 51 52
haldentannhelsesenter.no

ARE
anlegg
Holmbo, Iddeveien 70
1765 Halden
Telefon 69 19 33 35
E-mail: post@areanlegg.no

Marthinussen
MUSIKK AS
Pianostemmer/
tekniker
Prestegårdsveien 1,
1791 Tistedal
Tlf 91 36 02 45
sverre@marthinussenmusikk.no
www.martinussenmusikk.no

BIA REGNSKAPSLAG
BERG IDD & AREMARK
Vi er spesialister på landbruksregnskap, men i vår kundeportefølje har vi også aksjeselskaper, enkeltmannsforetak, ANS, DA, Samdrifter og frivillige organisasjoner.
Rødsveien 46 – 1781 Halden
Tlf 69 19 07 50
www.biaregnskapslag.no

LIE HANDELS-
GARTNERI
v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20

Følg oss på
Facebook!

ETABLERT 1861
Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf 69 18 20 33

Riis Elektro AS
Helhetlige løsninger
innen elektro til private
og bedrifter
Walkers gate 14, 1771 Halden
Tlf. 69 18 15 75
www.riiselektro.no

MEMORIUM

- Salg av gravstein
- Oppussing og fornyelse av skrift og ornament
- Bolting av gravstein/sokkel
- Selvvanningskasser/bedplater/rammer

Vegard Rein : Steinar Svenberg
454 56 266 : 909 90 336

LØRDAG 18. MARS KL 18.00:

Konsert i Tistedal kirke

TEKST RAGNA RISTESUND HULT

Lørdag 18. mars inviterer «**Den Nye Oslo Trio**» til konsert under tittelen «Norske Musikalske Perler For Folk Flest» i Tistedal kirke. Trioen består av Daniel Lazar (fiolin), Anton Dymkov (cello) og Elena Shalneva (klaver). På programmet står Per Wings «Trio» opus 3, Øistein Sommerfeldts «Little suite for piano and trio» (opus 40) og Trygve Madsen «Trio» (opus 57).

Alle tre utøverne har utdanning fra prestisjetunge læresteder i Norge og andre land. De har også hatt konserter og deltatt på

en lang rekke festivaler, som jurymedlemmer og utøvere, i inn- og utland.

Den Nye Oslo Trio ble dannet i 2014. Selv om trioen er relativt ung, har de tre entusiastiske utøverne allerede rukket å begeistre et voksende publikum med sine fortolkninger av mesterverk som G. Sviridovs «Trio», S. Rakhmaninovs «Trio Elegiac», M. Glinkas «Trio Pathetique» samt musikk av D. Sjostakovitsj. Trioen har deltatt under Oslo kulturnatt og hatt konserter i blant annet Drøbak kirke, Hobøl kirke og

i Chateau Neuf. Musikerne bestreber seg hele tiden på å finne mindre kjent musikk som de vil introdusere for sitt publikum – eller musikk som er glemt. Medlemmene av trioen har som mål å gjøre klassisk norsk musikk tilgjengelig for så mange som mulig.

Til gjennomføring av prosjektet «Norske Musikalske Perler For Folk Flest» har trioen fått støtte fra Fond for utøvende kunstnere. Til sammen skal sju konserter spilles i Østfold, Oslo og Akershus i mars.

KONFIRMANTENE FRA ENNINGDAL, IDD OG TISTEDAL:

«Møtested påske»-forestillinger

TEKST KJELL HALVARD FLØ

Lørdag 4. mars framførte konfirmantene fra Enningdal, Idd og Tistedal to flotte forestillinger i Tistedal kirke.

«Møtested påske» ble denne musikalen kalt, og noen av konfirmantene hadde roller i dramagruppe og var kledd opp som disipler, soldater, Jesus, Kaifas,

Pilatus og andre personer fra påskeevangeliet.

Mange var med i sangkoret som hadde øvd inn sanger som passet inn i sammenhengen, og ivrige teknikere tok hånd om lys og lyd, og viste fram bilder og video som de hadde tatt opp og redigert. Foreldre og familie

stille opp og fylte Tistedal kirke, og konfirmantene var flinke og gjorde en helhjertet innsats i sin formidling av påskebudskapet.

Varm takk til de mange frivillige ledere som gjorde dette mulig.

**Lesefrukter
til ettertanke**
ved Trond Enger

*Ved den neste syndflod vil
Gud ikke benytte vann,
men papir.*

Romain Gary
polsk-fransk-jødisk pilot, forfatter, regissør,
oversetter og diplomat
1914-1980

*Fremtiden må vi selv
skape. Ellers får vi en
fremtid vi ikke vil ha.*

Josef Beuys
tysk billedkunstner og kunstteoretiker
1921-1986

*Først når man mister veien,
lærer man den å kjenne.*
Ordsprog fra Tansania

<p>BERG SPAREBANK Lokalbanken ved din side</p> <p>Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01 www.berg-sparebank.no</p>	<p>TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED? RING SOS 22 40 00 40</p> <p> Kirkens SOS Vi er her. Alltid</p>	<p> Directa</p> <p>Regnskap – Økonomi Rådgivning</p> <p>Skjebergveien 200, 1743 Klavestadhaugen Tlf. 69 10 26 60 www.directa.no</p>	<p>DEKK FOR ALLE BEHOV!</p> <p> DEKK Partner Halden Dekk A/S Knivsvn. 4, 1788 Berg Tlf. 69 19 55 75</p>	<p>Bursdager årsmøter minnestunder</p> <p>Tlf 69 17 55 55 eller 901 69 601</p> <p>Fabian restaurant Torvet 5, 1767 Halden</p>	
<p>Kvalitets- trykksaker</p> <p> O'K TRYKK</p> <p>Fiskebrygga Tlf 69 17 81 50</p>	<p>Vinduspuss Oppskuring og boning Hovedrengjøring Tepperens Fasadevask Daglig rengjøring Mattevask +bytting av matter</p> <p> SØRLI RENHOLD AS Isebakkevn. 30 – Tlf 69 21 41 00</p>	<p> Glenne Bil AS Båstadlundveien 6 Postboks 2073, Brødløs 1760 Halden Tlf 69 21 10 50</p> <p>www.glennebil.no</p> <p> OPEL</p>	<p> ØSTFOLDKØRN</p> <p>avdeling Halden Sauøya Tlf 69 18 18 19</p> <p>Mottak bygg, havre, hvete, rug og oljefrø. Leierens og beising av såkorn</p>	<p>ELEKTRIKER Tjenesten</p> <p>Vi leverer alt fra stikkontakter til store prosjekter som skoler, borettslag og nybygg.</p> <p>Tlf 69 17 71 00 www.elektrikertjenesten.no</p> <p> EL-PROFFEN</p>	<p> FABIAN restaurant og pannekaker</p>

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraadet@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00–14.00
tirsdag–fredag (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30
Fax 69 17 95 31

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonsleder
Torild Hauge
924 08 791 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård
Knut Skram
913 93 921

Menighetskontorene:

Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 63
Menighetsfullmektig
Albert Andersen Gjøstøl
928 41 689 / 69 17 95 53

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465 / 69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Ragna Ristesund Hult
934 91 954 / 69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsådal
951 06 257 / 69 17 95 54
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054 / 69 17 95 51
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894 / 69 17 95 64
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130 / 69 17 95 62
Kantor Marie Håkensen
467 81 696
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894 / 69 17 95 64
Kirketjener Bjørn Tore Andersen
977 86 627
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Rokke kirke:

Sogneprest Halvor Gregersen
905 50 329 / 69 17 95 52
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Morten Lager
907 53 131

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kapellan Martin Lund
970 62 446 / 69 17 95 68
Kantor Rana Ahmadova
486 03 807 / 69 17 95 56
Kirketjener Ole Johannes Solberg
954 64 621

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327 / 69 17 95 60
Kapellan Martin Lund
970 62 446 / 69 17 95 68
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin W. Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327 / 69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Svein de Flon
481 85 940

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kantor Rana Ahmadova
486 03 807 / 69 17 95 56
Kirketjener Venche Solberg
907 89 361

Dette har betydning noe for meg

Gerd-Berit Odberg

Det Norske Misjonsselskap (NMS) fyller 175 år nå i 2017. Det vil markeres i Stavanger i sommer.

Norske menn og kvinner tok misjonsbefalingen på alvor og startet en organisasjon 1842. Denne har drevet skoler, helsetilbud og evangelisering i mange land. I dag har de også team som arbeider i Europa.

Allerede i 1844 startet en driftig kvinne, Gustava Kielland den første kvinneforening i NMS. Kvinner fikk erfaring i lederskap, kasserere og sekretærer. Likestillingen var i gang!

Sosialt samvær, utveking av håndarbeidsoppskrifter, men enda viktigere et kvinnellesskap som ga en lav terskel inn til kirke og misjon.

Rundt i vårt land har de hatt basarer hvor håndarbeider ble solgt eller loddet ut og dette ga store beløp til misjonsarbeidet. Slike messer har vi fortsatt hver høst her i Halden også. Da er det fest med høy stemning, sang og andakt. Småkaker, brød, syltetøy m.m blir solgt, lodd blir tatt og disse messene gir kjærkomne midler til misjonsarbeidet.

Mange av oss har nettopp fått kunnskap om andre kulturer gjennom misjonsmøter vi deltok på som barn, enten det var på leirer eller barne-misjonsmøter. Vi forsto betydningen av å dele.

NMS har alltid vært en del av statskirken. Det har på en måte vært kirkens misjonsorganisasjon. Men kirken samarbeider

også med mange andre av de store misjonsorganisasjonene vi har i Norge.

I over 30 år har jeg hatt gleden å være medlem i en av cellene i misjonsarbeidet. Mange kvinner er blitt mine gode venner i løpet av årene.

Vi er blitt kjent med hverandres hjem og har delt gleder og sorger i hverandres liv. I de tidligste årene opplevde vi stadig at noen ble besteforeldre mens flere av oss enda hadde barnehage- og skolebarn. Vi var alle yrkesaktive og kunne dele erfaringer fra hvert vårt felt.

Årene har gått fort og nå er de fleste pensjonister. Omsorgen for hverandre er nok blitt mer etter som årene går. Noen har fått alvorlige helseutfordringer, ektefeller er gått

bort og noen medlemmene har vi fulgt til graven.

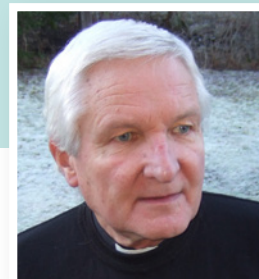
Det som har vært limet i gruppen er imidlertid interessen for misjonsarbeid. Gjennom god informasjon fra NMS sentralt og fra våre flinke ansatte i vårt fylke.

Vi møtes regelmessig – her nord i Verden og vi gjør en forskjell for andre som bor langt sør i Verden!

Vi bruker krefter og penger på å holde i stafettpinnen i vår generasjon – og legger grunnlaget for at de unge finner sin måte å ta denne videre!

Ordet er ditt

Trond Enger

En dag i 1967 blev jeg kalt inn på teppet til den daværende dekanus ved Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Foranledningen var en artikkel i fakultets studentdrevne semesterblad. Ikke hadde jeg skrevet artikkelen, ei heller var jeg redaktør av semesterbladet, men som leder av Teologisk studentutvalg stod jeg som ansvarlig utgiver.

Artikkelen som ikke falt i professorens smak (riktignok mer på grunn av den noe sleivete form enn på grunn av selve innholdet), handlet om homofili. Bakgrunnen var bispemøtets motstand mot et forslag om å oppheve den daværende lov som sa at seksuell omgang mellom mennesker av samme kjønn er straffbart. Studenten

bak artikkelen skrev at «vi er i hvert fall noen som skammer oss på bispemøtets vegne».

Siden den gang er loven opphevet (1972) og homofile forhold allment akseptert av de fleste som legitimt uttrykk for menneskers kjærlighetsbehov. Og nu – 45 år etter lovens opphevelse og hele 50 etter at studentene ved Det teologiske fakultet skammet seg på bispemøtets vegne, kan homofile og lesbiske par sogar gifte seg i kirken.

Da melder spørsmålet seg: Hvorfor kommer kirkens lederskap nesten alltid på efterskudd i frigjøringskampene – etter at andre har måttet betale kampens omkostninger og kjempet den til seier? Sånn var det da kampen om arbeidernes rettigheter blev

utkjempet, likeledes da kvinnene kjempet for likestilling, og borgerne kjempet frem det politiske demokrati og de universelle menneskerettigheters overordnede gyldighet. Først da den egentlige kamp var over, sluttet også kirkens lederskap seg til de seirende – etter en tur innom sin «tenkeboks». Og det samme gjentok seg i spørsmålet om muligheten for at homofile og lesbiske kan gifte seg i kirken.

Jeg har en venn som var prest et sted i Vesterålen i 1970-årene. Han skapte oppstyr i menigheten da han i det første intervju lokalavisen hadde med ham, uttalte at prestens oppgave er å gå foran og lede hjorden, ikke å gå bak og si bæ-bæ. Og vi kunne tilføye: Dette burde vel gjelde

også for hele kirkens lederskap.

Nu er de fleste frigjøringskamper allerede utkjempet – i hvert fall i vår del av verden. Men det gjenstår allikevel én stor kamp der kirken fremdeles har sjansen til å delta mens det fremdeles koster noe: Kampen for dyrs rettigheter – kampen for alle de av Guds skapninger som mennesker sperrer inne i bur og i det industrialiserte landbruks konsentrasjonsleirer. Kampen er i gang, men jeg er redd kirkens lederskap også denne gang venter med å ta klar stilling til kampen er vunnet. Måtte jeg ta grundig feil!

<p>GRIMSRUD - en del av GGgruppen</p> <p>INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSSARBEIDER</p> <p>Tlf 69 21 64 20 www.leifgrimsrud.no</p>	<p>Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal</p>	<p>HALDEN TAXI</p> <p>TLF. 69 21 32 00</p>	<p>banda</p> <p>Gerd Holm's Eff. AS Bandagisten Hilde Fosdahl Storgt. 10 ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88</p> <p>GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER</p>	<p>comfot Rørleggeren i nærheten</p> <p>E. JØRGENSEN A/S</p> <p>Tlf 69 17 86 14 www.f-jorgensen.no</p>	
<p>Kynningsrud</p> <p>www.kynningsrud.no</p>	<p>Wave</p> <p>BÅT-HOLM AS</p> <p>Vi satser på service</p>	<p>DATASERVICE .NET</p> <p>Når det gjelder IT og økonomi</p> <p>REGNSKAPSSERVICE</p>	<p>KIWI minipris BRØDLØS</p> <p>Tlf 69 17 20 37</p>	<p>GULLSMED</p> <p>Ottar Linde-Nielsen a/s</p> <p>Tlf 69 17 60 62</p>	<p>LINDHAUGEN MASKINREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA</p> <p>Løkkevikveien 3, 1747 Skjoberg Tlf 69 18 76 00 www.lindhaugen.no</p> <p>Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg</p> <p>BOKJENT FOR ANBEFALING</p>